

Léva és Vidéke

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI és KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	4 forint.
Fél évre	2 forint.
Negyed évre	1 forint.

Egyes szám ára 8 krajczár.

Felelős szerkesztő:

TURNER JÓZSEF.

(Torbágyi)

Szerkesztőség: Kossuth Lajos-utca, 167. sz.

Kiadóhivatal: Kazinczy-utca és Főter sarkán.

Előfizetések és hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

A tüdővész ellen.

Alább közöljük dr. Kovács Sebestény Endre Hontvármegye nagytudományú tisztí főorvosának cikkét, mely a hontiaknak szól ugyan, de érdemes, hogy azt mi is tanulmányozzuk és megszivleljük.

A tüdővész elleni védekezés kérdése foglalkoztatja ország sőt világszerte az orvosokat. — És méltán. — Ha romboló orkánhoz hasonlítják a pestist és a kolerát, mely időnként átszáguld egy ország vagy világrészen, összetiporva minden emberéletet, mely valamennyire törékeny és utjokba kerül; akkor a tüdővést egy ördögi ködnek kellene neveznünk, mely állandóan elborítja a földnek emberek által lakott részét és láthatlan csiráival megmérgezi mindazokat, kiknek szervezete nem elég erős ezen mérgek ellenállani. Az ellenállás relatív dolog, minél több az alkalom a fertőzésre, annál több szervezetet fog fertőztetni és az évről-évre szaporodó tüdővésszes esetek a mellett bizonyítanak, hogy korunkban a fertőzési lehetősége nagyobb. — A halálozás statisztika tárja fel a képét a szomorú viszonyoknak s megdöbbenve látjuk, hogy ez a lassan öltö betegség az összes halálozás $\frac{1}{5}$, talán $\frac{1}{3}$ részét teszi ki.

A tüdővész nem az új kor betegsége, hisz már az őskorban a nagy megfigyelő Hypocrates egész találóan írta le, de az idők folyamán mindinkább szaporodott s eddig tetőpontját most érte el, mikor a közlekedés tökéletesedése mellett a megélhetésért folyó forrongó élet zajában óvakodni megfélekedünk s a fertőzés alkalma pedig bőven adva van. A legutóbbi buvárlatok találták meg ezen betegség körcsíráját és ennek ismeretével az elleni védekezés módjait.

A Hontvármegye és selmecbányai orvos-szövetség is behatóan foglalkozott a védekezés kérdésével, megvitatta azon módokat, melyeket életbe léptetve következetesen fogantatosítva eredményt ígérőknek és kivihetőknek talált. Nem terjeszkedett ki a szanatorium és más költ-

séges óvintézkedésekre, hanem csak olyanokat ajánl a törvényhatóságnak végrehajtásra, melyhez a törvényhatóság részéről csak akarat, a végrehajtó közegek részéről lelkiismeretesség, a nagyközönség részéről egy kis önzetlenség és jóindulat szükséges.

Az óvintézkedések a következők:

Mivel a tüdővész a legközvetlenebbül és leggyakrabban a tüdővésszesek köpete által terjed, szükséges, hogy minden koresma, kávéház, italmérések, hivatalok, börtönök, tanácstermek, vasuti várótermek, szóval mindazon helyek, hol több ember tartózkodik vagy meg fordul, vizet tartalmazó megfelelő köpöcsésszel láttassanak el és a közönség a helyiség falaira kiragasztott plakáton figyelmeztessék, hogy a tisztaság és az egészség megóvása érdekében csak ezen edényekbe köpjön.

Mivel ezen előbbi intézkedés csak hosszabb időn át megy köztudatba, szükséges volna, hogy a köz-helyiségek: koresma, iskola, templom, kereskedések, stb. cement, szóval sima recézett felületű, kemény és mosható padlóval láttassanak el, hogy annak tisztántartása vizes ruhával való feltörölés által könnyen elérjék, míg köztudomás szerint ezen helyiségek padlóinak felszúrása, annak lassúsága és sok munkát igénylő volta miatt nagynehezen keresztül vihető, részint sok költséggel és e mellett üzletknél az időmulasztás miatt üzleti hátránnyal is járna.

Vásároljon a vármegye üveg köpöcsésszéket, melyek arra szolgálnak, hogy a betegek magukkal hordják és ezeket osszák ki az orvosok között, kik azután oly tüdővésszes betegeknek adják oda, kik súlyos és sok köpetet ürítő tuberkulózisban szenvednek.

Semmiféle középület, iskola, koresma, addig fel nem építhető, míg az épület tervei az illető ható-

sági orvos által át nem vizsgáltattak s míg a megyei főorvos által felül nem bíraltattak. — Az eddigi orvosi vizsgálatok mindég a már kész épületeknél történtek, mikor már az egészségügyi kifogások érvényesíthetők nem voltak.

Hasson a törvényhatóság oda, hogy azon házak ablakai, melyek nem nyithatók, alakíttassanak át a szellőzésre alkalmasokká vagyis nyithatókká, az ablakok téli befalazását, az ugynevezett „tévőkkelibéragasztását” tiltsa el. — Ezt a legszegényebb néposztály szokta csinálni, pedig ezeknek lakásuk, öltözésük és táplálékuk szegénységük-nél fogva ugy is rossz, az egészségükre pedig épen — mivel napi munkájukra szorúlnak, — legnagyobb szükségük van.

A tuberkulózis terjedésében nagy szerepe van még a tejnek s ezért ajánlják, hogy rendelje el a törvényhatóság, hogy a tejgazdasággal foglalkozók időről-időre jelentsék be a tejjel bántó eseléseiket, ezeket a törvényhatóság az illető hatósági orvossal megvizsgálattja és csak akkor engedje meg nekik a tejjeli bánást, ha az illető hatósági orvos tuberkulózis semminemű alakjában szenvedőnek nem találta.

Tegye a kerületi állatorvosok szoros kötelességévé, hogy kerületük téhen-állományát minden évben legalább kétszer vizsgálják át és azokat, melyeket gyöngykórra gyanusnak találnak, a már szokásos tuberkulinnal oltsák be és gyanujok bebizonyodása esetén a fejéstől tilták el, illetve ezt a hatóságnak azonnal jelentsék be.

Tegyen feljelentést a törvényhatóság a belügyminiszter útján a vallás- és közoktatási miniszterhez, hogy szerkesztessen egy népies egészségtant és azt tegye minden községi és felekezeti népiskolába kötelező tantárggyá.

Tegye kötelezővé ugy a felekezeti, mint a községi és állami nép-

iskoláknak, hogy vizsgálják a törvényhatóságoknak jelentsék be és nyújtson módot (t. i. fuvardíj és napidíjat) az illető (privát) orvosoknak, hogy az ilyen iskolai vizsgákon megjelenhessenek, ott mint cenzorok működhessenek és meggyőződést szerezhessenek maguknak a tanítás mikéntjéről és eredményéről.

Mivel a pálinka ivás törvényhatóságunk területén, de többnyire az egész országban, oly mérvben elharapódzott, hogy a lakosságot nem csak anyagilag, de testileg és szellemileg is tönkre teszi, javasolják, hogy a törvényhatóság tegyen előterjesztést a kormánynak, hogy a mérséktelen pálinka ivás meggátlása céljából ne adjon újabb és újabb pálinka italmérési engedélyeket, hanem azokat inkább vonja be és nehezítse meg a pálinkához való jutást, mint az Svéd országban történt, az oly községekben pedig, hol a lakosság tulságosan hódol a pálinka ivásnak, ott a pálinka kimérését teljesen szüntesse be.

Felirat volna intézendő az egészségügy államosítása tárgyában. — Ez azért volna égetően szükséges, hogy az egészségügyi kérdéseknél, gyakran kénytelen az orvos az illetőknek fáradságot, alkalmatlanságot, sőt anyagi kiadást szerezni, mulasztásokat, sőt rossz indulatu hanyagságokat feljelenteni s ez mind részrehajlás nélkül pontosan történhetné akkor, ha az orvos az illetőktől függetlenül az államtól nyerné a fizetést és a kinevezést, míg így függő helyzetben lévén, saját existenciájának veszélyeztetése nélkül alig teheti.

Kovács Sebestény Endre dr.

TÁRCZA.

Álmodtam.

*Álmodtam! . . . Álomban ott álltam előtted,
Mint egy sötét árnyék, merőn, hallgatagon;
Eltökélve, hogy a bosszu fájó törét
Kegyetlen szívvel én is megforgatom.*

*Amint megforgattad, egykor te leányka,
Gyűlöleted törét szerelmes szívemben:
Ninesen könyörület! nyomorulttá teszték,
Mint a hogy te tettél, nyomorulttá engem.*

*Kioltom a tüzet égő szeméidből,
Letöröltem a játszi mosolyt szép arcodon
És a kebeleidből — minek ott a lélek? —
Véres kaput vágra, a lelkeid ellopom.*

*Élj úgy lélek nélkül, mint a hogy én élék,
Rongyokká szakjattott holt szívvel miattad,
A bánat ne fájjon, de öröm se legyen,
Amióta mosolyra nyílna piros ajkad.*

*Élj úgy lélek nélkül, mint én halott szívvel,
Elűzve mindünne, hol boldogság terem,
Ismerj szánalmat, mely elkísér utadon,
De benned ne éljen egy szikra érzelem.*

Az 1599-iki bányavidéki tatárjárás.

Folytatás:

Október 22-én Justh András Neepálról értesíti Kőrömc városát, hogy megkapta szomorú levelüket, melyet e pillanatban, délelőtt 9 és 10 óra között Szklabina várába küldött. Ma közgyűlésük lesz Szent-Mártonban. Megírta Révay Ferencnek, hogy utban van, hogy szegény hazijának s a kőrömcieknek, mint szomszédainak szolgálhasson. Mindazáltal kéri őket, hogy ha valami újságot kapnak az ellenségnek a mieinkkel való összeütközéséről, értesítsék őt. Tegnap Zólyombba kocsit küldött Fabricius Mátyáséiról, ki ma Bartók-kiről hazajött megfélemlítve bizonyos emberektől, kik Besztercebányáról Turóba menekültek s azt mondták, hogy a tatárok és törökök már a Malakó és Radvány körül fekvő dombokon futkároznak. Más levelet is kapott ez órában Bossányból e hó 20-ról keltezte, melyben értesítik, hogy hadseregünk Tata és Komárom között utót táborn. Szlavon- és Horvátország seregét és sok vallott és németet is oda várják, kik mihelyt megérkeznek, Isten segítségével megtámadják az ellenséget. A tatárokról azt írják neki, hogy Ghimes és Komjáth (Nyitra m.) tájékat tűzvel-vassal pusztítják.

Ugyanaz nap Belaváry tudatja Kőrömc város tanácsával Ladomérről (Szent-Kereszt mellett), hogy miután tegnap este felé viszatért, a jobbágyokat, kik kezénél voltak, Lipesey jobbágyaival rögtön Lipesey falvához küldte, hol keskenyebb út látszik az ellenség számára. Ezek egész éjjel öröködték. Egy héttel ezelőtt Lipesey segítségével elzárta a szorosot kövel és fával. Már nem kell annyira félni, de nincs segítsége a helynek s szükséges, hogy a hely őriztessék, mert ha az ellenség áttör rajta, nincs mód benne, hogy azután ellenálljanak neki. Tegnap este Lipesey kiküldte szolgálját, hogy kémlelje ki az ellenség állását, hol van s mi a szándéka? A szolga biztos helyről kikémlelte az ellenséget s azzal jött vissza, hogy a tatárok nagy számban elfoglalván a Besztercebányától Tornyóig levő tét, ritka az a község, melyet fél nem perzelték volna. Azért vigyázni kell. Ó Lipeseyvel ellátta s védelmezi utjokat, de a Karvalytól Szent-Keresztre s különösen Kőrömcere vezető út nyitva áll előttük. Azért csapatjukkal vigyázzanak erre az útra, hogy ha az ellenség esetleg erre fordulna, védekezhessenek. Jobbágyaik Karvalyon lehetnek, az övéi Bezeréten vannak s ha szükség lesz, egymást segíthetik.

Szintén e napon reggel négy órakor Besztercebánya városa részletes jelentést küldött Kőrömcnek a tatároknak ez éjjel végbe vitt kegyetlenkedéseiről. „Nem titkolhatjuk

el ugymond — uraságtok előtt, hogy tegnap Morgentaler Fülöp (zólyomi kapitány) ur figyelmzetetett minket, hogy a tatárok, kik hozzátartozóikkal az elmúlt éjszakán Baurnál és Osztrólkánál táboroztak, 10 órakor már Bueson voltak s 11-kor Badányt hamvasztották el, azután hozzánk, a városához jöttek, a nagy rétről az akasztófalgyen mutatkoztak s Pallósa portyáztak. Nagy rémitélet keltettek s onnan, valamint az új kölköböl, Radványból, Királyfalváról s más helységekből néhány személyt elhűreoltak. A gyermekekkel s gyermekágyas asszonyokkal kegyetlenül bántak s midőn polgáraink s a hevérek a határban ellenálltak nekik, néhányat közülük levágtak, lelőttek s körülbelül tíz lovukat elhajtottak.

Azután Radványnál az erdőben megállapodtak s mivel úgy ók, mint lovaik nagyon fáradtak voltak, esendben maradtak. Előbb azonban s utána is, mint értesülünk, néhány futat lángra borítottak s ámbár bizonyos számú hevér s mesterember legény kiment a múlt éjszaka az ellenség megtámadására, még sem tudjuk, mi lett a sorsuk. Különb az halljuk, hogy az ellenség utját Miesnyére, Ocsovára s az azon vidéki más helyekre akarja venni.

Mivel mi a veszélytől nem vagyunk mentek s a legénység a városnál nagyon rossz, úgy hogy a kereskedő s hevéregényeséget nem használhatjuk, valamint a védőség is elég rossz s részben Zólyombba és Szászba kell küldeni, becsássák meg, ha segítséget nem küldhetünk.

A kik tegnap a város előtt mutatkoztak, az kétségkívül vagy száz főből álló elővéd, kiknek mindgyike három lovat vezetett, mi a sereget nagygyá és tekintélyessé teszi, úgy hogy őrházunktól (vartovka) úgy látszott, mintha a Garam mindkét partja tele lett volna tatárral s a tömeg 1000 emberre becsülhetőnek látszott első pillanatra. Különb fáradtak, félénkek, rosszul vannak felfegyverkezve s szerfelett félnek a puskától, úgy hogy némely ember egy puskának mutogatásával többet közülük megszalasztott; sőt némelyik csak karót emelt fel, mintha puska volna s ezzel elűzte az ellenséget, egy asszony pedig kenyérvágó késsel védte meg magát egy tatárral szemben. Vannak azonban közöttük németek, lengyelek, kö ákok, eigányok, törökök s magyarok is.

Triebel (Gáspár, Lipesey váranak és uradalmának zálogos ura) úr Salfalván várakozik az ellenségre 1000 puskával, tegnap Farkasfalvára is küldött segítséget puskákkal, lándzsákkal s kaszákkal, mégis neonsokára elfutottak s védállásaikat mint mondják — ott hagyták.

Egy szorgalmas őrség nem ártana a

*Járj az emberek közt és ne ismerj rájuk,
Ez legyen előtted olyan csak, mint a más,
Légy halott, mely él, jár s nem lel nyugodalmat,
Mert nem jó rá soha, soha feltámadás!*

*Mint egy sötét árnyék, hallgatagon álltam,
Fájón szisszent a tör, bosszuló kezemben,
S vártam, lestem a jélt, szemelben arcodon,
Mely a gyilkos tette ndereljen engem.*

*. . . S jött a biztató jel, mosoly alakjában,
Tette bosszúm, ime itt a nagy pillanat!
Megmozdult a kezem . . . földre hullt a gyilkos,
S leborult előd — némán imádtalak!*

Varsányi Géza.

Virágok az udvarban.

A meleg nap immár rügyeket fakasztott, s a kis bimbók esakhamar gyönyörű virágokká lettek. Szagukkal már messziről elárulták létüket és pompázó színükkel elbájosították a szemet.

Pedig nem is a földben nyíltak ki; mert a kiközvezt udvarban nem lehetett elültetni semmit. Néhány lidát raktak le az ablakok elé és azokban virágzott ki a „kert.”

És voltak rossz emberek, a kik ezt a csepp zöldet is megirigyelték a lakóktól. Reg-

gelenként a legszebb árvácskákat, rózsákat, lilomokat nem találtak többé; ellopták. . . .

A virágok Vargák és Bárdieké voltak, s kívülök még három lakó volt az udvarban. Sejtették ugyan, hogy ki a tolvaj, de határozatlan állítani — bizonyíték hiányában — nem lehetett.

A Vargák István fia nagyon fájlalta, hogy a virágokat idegen kéz tépi le, pedig nagy szüksége lett volna reá. — Hogy minek? — Talán a szomszéd kisasszonynak! . . .

És elhatározta, hogy estére kimegy a „kert”-hez és megőrzi a virágokat, akár élete árán is. A nagyobb bátorság okáért egy öregi kovás pisztolyt vett magához.

* * *

Bárdiekat hasonlóképp bosszantotta az általuk annyira ápol, gondozott virágok eltűnése. De mit tehettek ellene. Az öreg Bárdi nem olyan ember volt, a ki éjjelenként virágokat őrizzen, és így kedves kertjük megint avatlan kezek zsákmánya lett.

De mégse! . . .

Bárdieknak leányuk is volt, a barna Micike, a ki büszke volt arra, hogy valamelyik ösnyája ott volt az egri nők sorában Dobó István kapitánysága alatt.

Felébredt benne az ősi vitézség és erős volt abbeli szándéka, hogy megmenti virágait.

Nagy bátorság volt ez a kisasszonytól, s szülei bizonyára visszatartották volna a

Gesehid-ra, (a Körnóc és Beszterebánya közötti vízválasztó hegy) mert az ellenség az erdőt is vizsgálgatja.

Október 23-án Rappach Kristóf, Végheles zalogs ura s a bányavárosok főkamara-grófja, Véghelesről még részletesebben értesíti Körnőcbányát az ellenség műveleiről. „Mintán ugymond — f. hó 21-én 1000 vagy még több tatár, kik az éjjel Osztróluka- és Baucnál fekdődtek, a Zólyom alatti területre a malom alatti gázlón a Garamon átkeltek, Buesnak fordultak s azt fosztogatni s lángba borítani akarták, a szegény derék emberek azonban itt templomkba — hol azelőtt a kastély volt — vették magukat s lövésekkel viendő védekezve a tatárokat elűzték s ezek itt sem rablással, sem tüzzel nem tehettek semmit. Azután Zólyom városának fordultak s egész a kapuig jöttek, azonban innen is elkergették őket tüzeléssel. Ekkor balra, a hegyek felé, Szélnyére és Badányba mentek s minután Szélnyéről lödézőssel elűzték őket, Badányba estek. Itt senkit sem találtak sem a faluban sem a templomban. A jó emberek nem messze Badánytól egy erdőbe futottak, melybe a tatár behatolva, sok embert, asszonyt s gyermeket fogtak el. Innen Beszterebányára fel mentek egészen a város kapujáig. Királyfalváról, Radványból, az új kölköböl, Malakórol s a szomszéd helyekről az egész lakosságot elűzték. Azután átkeltek a Garamon Farkasfalvára s a két Soós (polihári) nemesi kúriára s innen Zolnára mentek, két vagy négy házat elhamvasztottak; azután Horhátra, Jánosmajorra mentek, itt mindent feltörtek és kiraboltak a majorban s a bort, melyet a pincében találtak, megitták s onnan két felé osztáltak, egy részük Nagyszalánra, a másik pedig Ocsóvára ment. Midőn azonban mind a két városkában látták, hogy a becsületes jó derék emberek a templomokba és kastélyokba húzódtak s rájuk vigyáznak s kint a városkákban is székerváratok képeztek, a mit én paranesoltam nekik, kevés emberrel s kevés lövéssel elűztek onnan. Anánt ez megtörtént, körülbelül 20 lovasuk az Ocsóváról Véghelesre vezető utnak indult a határ s az ut kikendülésére. Együttal egy asszonyt másodmagával, egy kis escesemő gyermekkel is vitték Ocsóváról. Véghelesről egy jó fülkötégyű lövéssel fogadtuk őket, mire ezek az asszonyt egy lovánnyal megkötözték s elvitték, a gyermeket pedig az ut mellett letették. En mindjárt eljlesztésül egy nagy ágyuból az utra lövettem s őket így elkergették. Azután 5 puskást kiküldtem, hogy nézzék meg mit tettek le. Ők megtalálták a escesemőt s behozták a várba. Azután öt nagy lövést tettem a várból eljlesztésükre s azok elfordultak Véghelestől s körülbelül délután négy órakor Nagy-

szalánra keresztül Kis-Szalánra felé egy magaslatra mentek s egy erdőbe húzódtak. Midőn Véghelesről láttam, hogy a tatárak zsákmányukkal az erdőbe mentek, mindjárt embereket küldtem, hogy kíméljék ki, hol utóttek táborát. A jelentős vétele után rögtön lovas futárt küldtem Morgentaler urhoz Zólyomába, azzal a barátságos kérréssel, hogy éjjel jöjjön segítségemre népével, hogy reggel Isten segítségével az ellenséget az erdőben megtámadhassuk. Ez alatt nagyszalánra jobbjágyaim a plébános urat felküldték hozzá-m s kértek, hogy küldjék nekik segítségül néhány puskást, mert ők hajnalban meg akarják támadni a tatárokat. Küldtem nekik 18 lövést, ők azonban nem várták be ezeket s közülök vagy 40 lövész s mások az erdőbe rohantak, a tatárokat megtámadták, 26 lovat elvettek s 8 vagy 10 keresztény foglyot megszabadítottak tőlük s magukkal hoztak Szalánra. Ezt azonnal megüzente nekem s én újból két futárt küldtem éjféltkor Zólyom-ba Morgentaler urhoz, kérve őt, hogy ne késsek és segítségével azonnal jöjjen, a mi meg is történt s körülbelül reggel négy órakor Szalánra jött. Ezután az én szalánai és ocsóvai 100 emberemmel az erdőbe siettem, a tatárokat Isten segítségével megrohanták, megverték s 200 vagy több keresztény foglyot megszabadítottak tőlük s több mint 200 lovat hoztak magukkal. Azért a mindenható Istennek ezen kegyes, atyai, gazdag győzelemért díszeteket, tiszteletet s hálat mondunk. Mindez délig történt. A tatárak, kiket agyonlőttek s levágtak, mind az erdőben maradtak; a többiek pedig az erdőn át futottak s menekültek s az erdőn innen két falut elhamvasztottak. Ha az erdő, mint egyedüli ut, el lett volna torlaszolva s bevágyva, Isten segítségével mind ott maradtak volna. Ma küldök az erdőbe s behozatom és eltemetem a szegény gyermekeket s keresztényeket, kiket a tatárak levágtak s megolvastatom a tatárokat is, hányan maradtak ott.”

(Folyt. köv.)

Mutatók Mihály.

H I R E K.

Művész estély. *Zilahí Gyula* a budapesti nemzeti színház kiténő komikusja — mint jeleztük már — f. hó 16-án vasárnap a Nyitrai-kert színpadon — az országos „Ét-
vös-alap” javára — jótékonyceü művész-
estélyt rendez, a következő műsossal: I. Rész. 1. *Hát mi is az élet?* . . . id. Coquelin kedvence monológja. Franciából fordította Gabányi. 2. *A föld és népe.* Kultur-histo-

rico geographico humoristikus előadás. Dr. Sulphurikus nyom. írta Gabányi és Zilahí. 3. *Egy telej.* Magánjelenet egy bál után. 4. *Szombat este.* Irta Gabányi. 5. *Egy modern cigányok.* Személyek: Egy színész: A férj. Egy ur: A nő. Szolga: Az udvarló. Egy szerelmes pár: A nagybácsi. 1-ső, 2-ik, 3-ik ur a közönségből: 1-ső, 2-ik, 3-ik újságíró. II. Rész. 6. *Egy szeretetreméltó kedves ember.* Irta Fradeles, fordította Gabányi. 7. *A furdó orvos.* Irta Sipulus (Rákosi Viktor). 8. *A komikus.* Irta Kürthy Emil, Zsöl színész. . . . 9. *Egy monológ.* Irta Ábrányi Emil, a Kisfaludi társaság 200 írtos jutalom nyertese. Helyárak: Zsölle 1 ft 20 kr. Korszék 80 kr. Bemeneti állóhely 60 kr. Kezdeté pont 8 órakor. Jegyek előre válthatók Nyitrai és Társa üzletében. A művész zsenialitása és a pompás műsor bizonyára nagy közönséget fog az estélyre vonzani, annál is inkább, mert az jótékonyceü és közönségünk a jótékonyság gyakorlásában a maga részét minden alkalommal kivészi.

Hymen. Hets Béla ügyvédjelölt, Hets Ödön volt országgyűlési képviselő fia, vasárnap f. hó 9-én tartotta eljegyzését Levatic Mimi kisasszonnyal, Levatic Gusztáv tekintélyes ügyvéd és földbirtokos bájos leányával. Sok-sok boldogságot kívánunk a szerető jegyespárnak!

Perenyi Margit. a kolozsvári színház kiténő primadonnája vasárnap délben Lévára érkezett, honnan rokonai látogatása végett Veréblyére utazott. Innen vendégszerelő kör-
utrá megy Magyarország nagyobb városaiba. Vendégszerelését Debrecenben fogja megkezdni.

Nyári multság. A vakációra haza jött fiatalág kezét fogva az itthonvalókkal a katonai lövöldében egy olesó és kedélyes nyári multságot óhajt vasárnaphoz egy hétre f. hó 23-án rendezni. A szabadban különböző játékokkal szórakoznának, este pedig tánc következnek. A multság, melynek programjáról jövő számunkban referálunk, igen sikerültnek ígérkezik, mert a 60 tagból álló rendezőség minden lehetőt elkövet, hogy Léván ismét egy jól sikerült multságról ábrándozhassanak a szórakozni szerető szőke és barna hölgyikék. A multság esetl ges tiszta jövedelmét a Stefánia árvaháznak szánták.

virágörzéstől, hanem a kisasszony diplomata is volt. Nem szólt senkinek a dologról, csak úgy szókott ki, mikor a többiek mind józűen aludtak már. — Fegyvere egy tollas portöröl pálela volt, mely gyenge szer ugyan az ellenség ellen, de a bátorság nagy volt szívében.

Eppen boros volt az éjjel, és képződtek Micike ennek örült, mert egy okoskodott, hogy a tolvaj a homályban őt nem veszi észre s mikor a virágokér jön, majd megfogja.

Az óra tizet ütött, és ez kísértetiesen hangzott a teljesen alvó udvarban.

Micike kissé megborozott az óra komoly kongásától, de azért erőlyesen suhított meg páleját feje fölött.

Az őrtállás különben nem a legkellemesebb foglalkozás, és az egri nők méltó unokája ezt már tiz óra tiz percekor elismerte.

Unalomzűöl sétálni kezdett lábujjhegyen, óvatosan. — Talán már meg is bánta hureias elhatározását és beleegyezett volna a fegyverletételbe, de ilyen kudarcra nem gondolt, meg akarta szerezni anyjának azt az örömet, hogy leleplezi a virág-tolvajt.

S a boros, kissé hűvös estén — midőn egy merészebb fivalom ludbőrössé borzongatta hátát, — lelke előtt ott lebegett a puha, fehér ágy, mely olyan kellemesen öleli testét körül, s a melyre máskor olyan nyugodtan, olyan megelégedetten hajtja le borzas fejcsékjét! . . .

Ábrándjaiból egy erőlyes, bátorságtól reszkető hang riasztotta fel:

— Ki az?!

Micike majd megdermedt a tolvaj vakmerőségétől, — mert a hangot a tolvajának tartotta, — és bizonyára felsikoltott volna, ha . . . ha nem tart attól, hogy szülei felébrednek.

— Szólj, vagy lövök! — remegett tovább az előbbi hang; — mert Varga Pista a pisztoly daccára sem tudta — a hirtelen találkozás percében — teljesen megőrizni nyugodtságát, hidegyérét. — O is félt egy kicsit.

Miei most már megismerte a hangot, és halkán kérdezte:

Maga az, Varga ur?

Miei kisasszony! — esodálkozott a virágör. — Mit keres ide kint?!

— Éppen én is azt akartam kérdezni öntől.

— Én? — én a virágokat őrzem.

— Én is.

Elhallgattak; mire megint siri esend lett az udvarban, csak néha-néha hangzott egy-egy kutyangatás, vagy szerelmes maes-
kak nyávogása.

— Mondja Miei kisasszony! mit esinált volna ön, ha véletlenül a tolvajjal találkozik?!

— Törte meg a esendet Varga Pista mesel-
kedve.

Micike, mikor tudta, hogy kívül áll

szemben, ismét az egri asszony unokája volt, és tollbuzogányát Pista orra elé tartotta.

— Nem félek! Különben tudja mit? Őrizzük közösen virágunkat s így kevésbé lesz unalmas s nem is — félünk.

— A mi engem illet, — felelt Varga Pista a gunyra, én egyedül sem félek, mert nálam van ez a revolver, ni!

És felmutatta a rozsdás öldöklő szer-
számot, melylyel talán még egy legyet sem bántottak soha.

Micike ijedve mondá neki:

Tegye el, kérem, az Istenért! . . .

Varga ur hajlandó volt e csekély sziv-
vességre, már azért is, mivel — nem jó az ördögöt a falra festeni.

Együtt jártak fel-le a félhomályos ud-
varban, s a komor égből annyi csillag sem látszott, hogy minden újjukra egy jutott volna.

Különben Varga István ezt nem igen bánta. Igy kettősben hihetetlen bátorságot érzett szívében. . . . Csakhogy Micikével együtt lehetett.

Mert azt is megköveteli a történeti hü-
ség, hogy Varga István régi őrzött szive leg-
benső rejtekében egy Micikét, közelről ér-
deklő ödes titkot, — a milyenről a fülemüle énekel párjának, de még eddig nem volt alkalma arra, hogy titkán tulajdon. — Talán most. . . .

(Folyt. köv.)

— **Magyarosodás Gr.-Ujfalun.** Mióta Báthy Gyula esperes gondozza a gr. ujfalusi lakosok lelkét, szinte láthatóan haladnak azok a magyarosodás terén. Szép példáját láttuk ennek tegnapelőtt délután, midőn az iskolás gyermekek majálisot tartván csengő tiszta magyar nyelven szindarabot adtak elő és magyar dalokat énekeltek. A magyarosításban kitűnő segédkezet nyújt a hazafias esperesnek Huják János kántortanító is, kit buzgalmaért az illetékes körök figyelmébe ajánlunk. Az iskolás gyermekek a szt. keresztírdőben tartották a majális, hol Benkovich Ernő vendégelte meg őket. A majálison a vidék több illusztris családja is részt vett.

— **Hazasság.** Hegedűs Mór aranyos-maróthi kir. mérnök f. hó 18-án tartja esküvőjét Weinberger Irén kisasszonnyal Pozsonyban.

— **Kulisszák mögöl.** Nap nap után mikor az est leterítette sötét palástját a városra és a levegő-tengert a méla hold szende sugárai aranyozták meg, halászlát eszközökkel és a börtarisznyában ostyepka s egyéb felfegyverkezve megindult hadjárata a „büvös halász”. Hosszu, nesztelen lépései kísértesen vitték mindelőbbre s míg az uradalmi halastó mellett elshant, ajkáról elröppent egy-egy vágyó sohaj: „Bár csak itt vethetném ki büvös halómat!” Nem szabad, nem lehet! És a sohajjal együtt ment tovább a büvös halász a sóti malomig. Ott már szabad a vásár. Elkeseredés vegyült szenvedélybe, mikor halóját kivette. Vibráló ajkaira csak akkor ült egy fáradt mosoly, ha halójában fennakadt néhány kidülledt szemű kárász és ezüstös pikkelyű fehér hal. Hatalmasan áldomásozott erre a büvös halász, elfogyasztotta az ostyepkát s nagy kortyot huzzott a kámforszagu „lapreszán”-ból. Hetekig tartott az idilli halászlát, egyszer aztán belényult a szép képe egy kérés rendőrkéz, idézést nyújtva át a rendőrkapitányságra, hol a büvös halászlát engedély nélküli halászlátért keményen megbírságotlák. S most ha az est leteríti palástját a városra és a levegő-tengert a méla hold szende sugárai megaranyozzák, nyomában két apródjával újra és újra kijár a büvös halász a sóti malomhoz, de nem hálót vetni, hanem azért, hogy a kámforszagu „lapreszán” élvezete közt elmondja apródjainak a világ eudar folyását, melyben „vergődik csak az ember, mert jegy nélkül sem vadászni, sem halászni nem lehet.”

— **Kinevezés.** Rátvay Gyula eperjesi járásbírósi albiró, az aranyos-maróthi kir. törvényszékhez bíróvá lett kinevezve.

— **A tüzoltók mulatsága.** Önkéntes tüzoltóink f. hó 9-én vasárnap este a Nyitrai kertben a tüzoltószerek beszerzésére és javítására kitűnően sikerült mulatságot rendeztek. A szinkor terme zsufoltság megtelt s örömmel konstataljuk, hogy derék tüzoltóink nemesak veszély idején oltják a tüzet önfeláldozó erővel és rettenthetlen bátorsággal, de ha arra kerül a sor, tüzet is élesztenek. Persze a leány és menyecske szívekben. Nem is a nyár okozta azt a nagy hőséget a teremben, hanem a hölgyszívek-ből a szemeken át kiáradó villanyos sugarak, melyek melegenél jókedvűen sütkérezett a sok fiatal tüzoltó. A mulatság reggelig tartott s a tiszta jövedelem — mint halljuk, meghaladja 100 frtot.

— **Esküvő.** Lovass János törekvő fiatal asztalos mester kedden esküdött örök hűséget kedves arájának, Szabó Mariskának.

— **Színészek Ar.-Maróthon.** Mezei Béla színigazgató, ki kitűnő színtársulatával pár hétig nálunk időzött, e napokban Balassa-Gyarmatról Aranyos-Maróthra érkezik, hol 6 előadást szándékozik tartani. Az érdeklődés azonban oly nagy a megye székhelyén, hogy a színtársulat minden bizonynyal meg fogja ott tartózkodása idejét hosszabbítani.

— **Egy piarista hirtelen halála.** Sargai Antal, a kecskeméti piarista rendház tagját, — ki több évig nálunk is tanárkodott, — f. hó 11-én reggel ágyában életlenül találták. Hirtelen halálát valószínűleg szívzselhűdés okozta.

— **Gyalogjáró a közkörházig.** Mióta az utcákon a háziurak kegyelméből aszfaltjárók vannak, teljes nyugodtsággal sétálnak rajta a városatyák a nélkül, hogy azokra gondolnának, kiket hivatásuk vagy kötelességük oda is elszólt, hol nemesak aszfaltnak, de még csak kövezett utnak sinesen nyoma. Ilyen hely a közkörház épülete, hová tavasszal és ősszel hosszú esőzések alkalmával bokán felül sárosan, hűsösen kénytelenek a doktorok a betegekhez ellátogatni s honnan az apácák valódi küzdelem árán tudnak csak a nagy sáron át naponként az isteni tiszteletre eljutni. Reméljük a városatyák megszívlelik ezt az azziai állapotot s minthogy ugyis gyalogjárót készítenek a vasúthoz (ha igaz!), egyben egy kövezett gyalogutat csinálhatnának a közkörházig is, mely így szorosabban a városhoz lenne kapcsolva.

— **Választás a betegsegélyzőben.** A lévai kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága mult heti ülésében titkárrá Komzsis Lajos városi ellenőrt, pénztárossá Frisch József iparost és ellenőrré Tóth Kálmán városi kiadót választotta meg. Lehet azonban, hogy Komzsis megválasztása ismét nem fog megfelelni a miniszteri rendeletnek, mely szerint városi tisztviselő csak kivételes esetben viselhet ker. betegsegélyző pénztárakban tisztelet.

— **Felvétel az esztergomi érseki kisdedovónó-képző intézetbe.** Az intézet fentartójának, a bíboros heregprimás Ó Eminenciájának 1898. év március 14-én kelt 1553. számú rendelete szerint a II. osztályba növendékek nem vétetnek fel; az 1899/900. iskolai évben csak az I. osztály fog fennállni. Az I. osztályba felvétetnek oly nők, kik valamely nyilvános polgári, vagy felsőbb leány iskola IV. osztályt, vagy a felső népiskola II. osztályát legalább is jó sikerrel végezték, 14. életévüket betöltötték, de a 40. évet még túl nem haladták, és tiszta hanggal, ép, egészséges testalkattal bírnak. A felvételnél öhajtó növendékek a bíbornok heregprimás Ó Eminenciájához intézzék folyamodványukat, melyhez melléklendők: a) keresztlevél; b) a legutóbbi két tanévről iskolai bizonyítvány; c) orvosi bizonyítvány a testi épségről; d) a második védhímlőoltást igazoló bizonyítvány; e) ha a folyamodó a megelőző tanévben iskolába nem járt, erkölesi bizonyítvány a saját plébánosától. Ez eredeti vagy hiteles másolatban kiállított melléklettel felszerelt folyamodványt augusztus 15-ig az igazgatóhoz küldjék be. Később érkezett folyamodvány tekintetbe nem vétetik. Aug. 31-én reggel 8 órakor, minden külön felszólítás nélkül, kötelesek a felveendő személyesen megjelenni az intézetben, hol először az orvos által vizsgáltatnak meg, vajjon egészséges testalkattal bírnak-e s alkalmasak-e a kisdedovónói pályára, azután az énektanár minden jelentkező hangját s zenei hallását vizsgálja meg.

A növendékek beiratási díj 2 frtot, hegegyért 4 frtot, tornaruháért 7 frtot fizetnek. Az intézetben internátus nincs; a növendékek tisztességes családoknál hónaponként 16—18 frtot teljes ellátást kaphatnak. Szállást fogadni csak az igazgató előleg s belegegyezésével szabad. 15 tanuló az alapító bíboros heregprimás Ó Eminenciája különös kegyéből ingyenes élelmezésben részesül. Esztergom, 1899. június 17-én. Számord. Ignác, igazgató.

— **Kihágásból-kihágásba.** A városi rendőrkapitányos nagy erélyvel és lelkiismeretességgel folytatja a vizsgálatot, hogy a házak és udvarok miképen felelnek meg a köztisztaság, közegészség és a tűzrendészet követelményeinek. Özv. Walter Károlyné ki akarván játszani a hatóságot, az udvarában felgyült állati trágyát kedden éjjel az utcára hordotta, mely aztán az egész városrész levegőjét megfertőztette. Szerencsétlenségére azonban a portyázó rendőrök e ténykedésében tetten érték és feljelentették s most kétszeres büntetés alá néz a jó asszony, ki hanyagságát kihágással tetézte.

— **Körjegyző választás.** Traeger Samu fakó-vezekényi körjegyző lemondása folytán üresedésbe jött állásra m. hó 28-án Traeger Sándor nagy-malási körjegyző — a lemondott körjegyző fia — lett egyhangulag megválasztva.

— **A főgimnáziumi értesítőről.** Ily című multikori hírünkbe két sajtóhiba esuzzott. Az egyik alulról a 6-ik sorban, hol „3-as” helyett „szabályszerű”, a másik az utolsó sorban, hol II. oszt. helyett VII. oszt. olvasandó.

— **Eljegyzés.** Weisz Adolf lévai kereskedő a napokban jegyezte el Schlesinger Fülöp vihuyei kereskedő leányát, Etelka kisasszonyt.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Dömötör János ar. maróthi kir. törvényszéki díjnokot az ar. maróthi kir. járásbírószághoz innokká nevezte ki.

— **Gyújtogató.** Székesvári Sándort, kire az a gyanu járul, hogy a Zugó-utcában a mult hetekben özv. Gutrai Károlyné házat felgyújtotta, a rendőrség újra letartóztatta és a fenyítő bíróságnak átszolgáltatta, mert özv. Gutrainét újra felgyújtással fenyegette.

— **20 krért egy tanyai gazdaság.** A Gazdasági egyesületek Országos Szövetsége ez idén rendező első mezőgazdasági kiállítását Szegeden. E kiállítással kapcsolatban egy tárgysorsjáték is rendeztetik, melynek huzása a kiállítás utolsó napján — szeptember 10-én — tartatik meg. Az első főnyeremény 50.000 korona érték, melyet a sorsjáték rendezésére szövetkezett intézetek készek közpénzben, vagy egy szegedi mintaszerűen berendezett tanyai gazdasággal is megváltani. A többi nyereményt főleg kiállított gazdasági gépek és eszközök képezik, melyek szintén beváltatós közpénzre. Kötelességünknek tartjuk olvasóink szives figyelmét e sorsjátéka felhívni, tekintettel arra a hazafias és közhasznú célra, a melyet az előmozdítani igyekszik, annál is inkább, mert egy-egy sorsjegyet a legszegényebb ember is megvehet, lévén ára csak 20 kr. Mint értesülünk, e sorsjáték iránt szokatlan élénk az érdeklődés s a sorsjegyek nagy kelendőségnek örvendenek.

— **Fried Sándor** jónévi kereskedő mellékelt körözvényét t. olvasó közönségünk szives figyelmébe ajánljuk.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

V-I-G-a. Köszönjük, szívesen vettük, de inkább az igért vígakból kérünk. — **Ketelkedő, Léva.** Vigasztalodjék. A barátság olyan szines szappanbuborék, mely az első kemény tárgyba ütözvén szertepattan. Ha szét folszik, látjuk hogy nincs, és ha csillogásával megkápáztat, nem látjuk, hogy van.